

V Praze dne 17. 2. 2023

Rozhodnutí

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy posoudilo v souladu s § 148 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dne 17. 2. 2023 žádost

_____ který je zřizovatelem právnické osoby s názvem **Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o.**, doručenou dne 28. 11. 2022 ve věci zápisu **střední školy**, jejíž činnost bude vykonávat právnická osoba s názvem

Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o.

do rejstříku škol a školských zařízení, a na základě § 143 odst. 2 a podle § 148 odst. 3 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb. rozhodlo tuto žádost v celém rozsahu

zamítnout.

Odůvodnění

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) obdrželo dne 28. 11. 2022 prostřednictvím Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „KÚ OK“) žádost _____ (dále jen „navrhovatel“) ve věci návrhu na zápis do rejstříku škol a školských zařízení, spočívající v zápisu střední školy, jejíž činnost by měla vykonávat právnická osoba s názvem Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o., s nejvyšším povoleným počtem 120 žáků, oborem vzdělání 78-42-M/03 Pedagogické lyceum v denní formě vzdělávání s účinností od 1. 9. 2023.

Právní základ posuzování žádosti o zápis školy je zakotven v § 148 školského zákona ve spojení s § 145 až 147 školského zákona. Tato ustanovení určují rozsah účastníků řízení, způsob podání a náležitosti takové žádosti. Rozhodování příslušného správního úřadu je v dotčených ustanoveních koncipováno tak, že příslušný orgán žádosti vyhověl v souladu s § 148 odst. 5 školského zákona pouze za předpokladu, že v daném případě nebude naplněn některý z taxativně stanovených důvodů pro zamítnutí či částečné zamítnutí žádosti. K zamítnutí žádosti o zápis školy do rejstříku škol a školských zařízení tak dojde v případě, že žádost neobsahuje zákonné náležitosti a žadatel neodstranil nedostatky ani přes výzvu posuzujícího orgánu (§ 148 odst. 2 školského zákona). Pokud lze žádost posuzovat věcně, je dalším možným důvodem pro zamítnutí žádosti její nesoulad se stěžejními koncepčními dokumenty v oblasti školství, tj. dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky nebo příslušného kraje (§ 148 odst. 3 písm. a) školského zákona). Dalším důvodem pro zamítnutí žádosti je absence předpokladů pro řádnou činnost školy po stránce personální, materiální či finanční (§ 148 odst. 3 písm. b) školského zákona). Dále též skutečnost, že žádost obsahuje nepravdivé údaje nebo by činnost školy nebyla v souladu s právními předpisy (§ 148 odst. 3 písm. c) školského zákona). Posledním důvodem vedoucím k zamítnutí žádosti o zápis školy je pak dle § 148 odst. 4 školského zákona existence pravomocného odsouzení žadatele - právnické osoby pro trestný čin, pokud pro tento trestný čin neskýtá záruku řádného výkonu činnosti školy a současně se dle zákona na žadatele nehledí jako by nebyl odsouzen.

Z výše uvedeného jasně vyplývá, že řízení o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení má charakter řízení povolenáčního a nikoli evidenčního – při splnění pouze formálních podmínek daných školským zákonem tak žadatel nemá žádný právní nárok na povolení výkonu činnosti školy. Podle komentářové literatury takto koncipované řízení o žádosti „vychází z toho, že poskytování vzdělávání a školských služeb je v souladu s § 2 odst. 3 školského zákona veřejnou službou, a to službou ze své podstaty dlouhodobého charakteru, a že stát nese určitou odpovědnost nejenom za dostupnost, ale také za kvalitu této služby. V tomto případě tedy nelze v plném rozsahu uplatnit tržní principy a pouze princip následné kontroly spočívající v tom, že každý může určitou činnost vykonávat, dokud nebude zjištěno, že tato činnost nesplňuje požadavky stanovené právními předpisy [...]“ . Příslušný orgán, jenž vede rejstřík škol a školských zařízení, je tak zejména povinen posoudit soulad žádosti s relevantními dlouhodobými záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy. Školský zákon přiznává těmto koncepčním dokumentům povahu zákonného rozhodovacího kritéria.

K povaze dlouhodobých záměrů se vyjádřil také např. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 29. 4. 2016, čj. 10 A 15/2016 – 42, když uvedl: „Dlouhodobé záměry nemají charakter právního předpisu, jedná se pouze o koncepční a strategické dokumenty nelegislativního charakteru. V několika ustanoveních školského zákona se jim však přiznává charakter závazného kritéria při rozhodování orgánů veřejné správy v konkrétní oblasti. Tak tomu je právě v případě ust. § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona.“.

Soulad žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku s dlouhodobými záměry je třeba hodnotit vzhledem k dlouhodobým záměrům jako celku a s ohledem na základní zásady v nich vytyčené. Takový postup je v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a byl akceptován i Ústavním soudem (usnesení ze dne 4. 1. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1508/09, a plenární nález ze dne 9. 7. 2019, č.j. Pl. ÚS 34/17). Jak uvádí Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2009, čj. 7 As 52/2007, „dlouhodobý záměr je strategickým dokumentem vlády, z čehož resultují dva podstatné závěry. Především je nutno si uvědomit, že jde o podkladový materiál nejen odborný, ale že má též charakter politického dokumentu; na rozdíl od plánů operativních, taktických a podobně jde o dokument, který stanoví základní směry, kterými se má řešená problematika ubírat ve střednědobém až dlouhodobém časovém horizontu. Z těchto důvodů tedy nelze jistě očekávat, že bude řešit jednotlivosti; ty budou rozpracovány právě v již posledně zmiňovaných typech plánů a jejich konkretizace se pak bude odehrávat v rámci užitého diskrečního oprávnění ministerstva. Základní zásady v něm vytyčené však musí být při rozhodování vždy respektovány.“

Ministerstvo se tak zaměřilo na posouzení souladu žádosti navrhovatele s dlouhodobými záměry České republiky a příslušného kraje.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023 (dále jen „DZ ČR“) v oddíle A. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, v bodě 3.1, písm. a) stanoví:

Nové střední školy a nová místa poskytovaného vzdělávání v rámci kraje budou vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a neobsazeným kapacitám škol zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech s ohledem na dostupnost stávajících kapacit středních škol a potřeby trhu práce.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s cíli v bodě 3.2, kde se pod písm. c) uvádí:

V rámci kraje může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou (vyjma oborů vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a oborů čtyřletého gymnázia) nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje. Na základě analýzy provedené příslušným krajským úřadem v dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy jednotlivých krajů, která bude obsahovat zhodnocení regionálních potřeb trhu práce a míru nezaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce v daném kraji (například využitím údajů od zástupců zaměstnavatelů a úřadů práce), mohou být v dlouhodobých záměrech krajů uvedeny obory vzdělání s maturitní zkouškou, pro které se při zápisu do rejstříku škol a školských zařízení neuplatní požadavek, aby nově zařazený nebo kapacitně posílený obor vzdělání nahrazoval ve stejné kapacitě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2020 (dále jen „DZ OK“) v kapitole 2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024, v části 2.2.3. Střední vzdělávání uvádí:

Nové střední školy a nová místa poskytovaného vzdělávání v rámci kraje budou vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a neobsazeným kapacitám škol zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech s ohledem na dostupnost stávajících kapacit středních škol a potřeby trhu práce.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s níže uvedenými podmínkami pro zápis nových oborů vzdělání či navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání.

V rámci kraje může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou (vyjma oborů vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a oborů čtyřletého gymnázia) nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.

Při posouzení věci ministerstvo přihlíželo k vyjádření příslušného kraje. KÚ OK nedoporučil žádosti vyhovět, ve svém vyjádření k žádosti uvedl následující:

Žádost není v souladu s dlouhodobým záměrem, neboť se zde nejedná o výjimečný a odůvodněný případ. Obor vzdělání 78-42-M/03 Pedagogické lyceum (denní forma vzdělávání) s cílovou kapacitou 255 žáků se vyučuje na Gymnáziu Jana Blahoslava a Střední pedagogické škole, Přerov, Denisova 3, přičemž tato střední škola má svým pedagogickým zaměřením (vyučuje se zde i obor vzdělání Předškolní a mimoškolní pedagogika v denní a v dálkové formě vzdělávání, i formou zkráceného studia, s cílovou kapacitou 533 žáků) nadregionální charakter v rámci Olomouckého kraje.

Ministerstvo zjistilo z vlastního šetření, že v nezaměstnanost absolventů skupiny oborů 78 kategorie M činila k dubnu 2022 v Olomouckém kraji 6,0 % a byla vyšší než nezaměstnanost absolventů všech oborů kategorie M v tomto kraji (4,4 %). Nezaměstnanost absolventů skupiny oborů 78 kategorie M činila k dubnu 2022 v ČR 3,2 % a byla nižší než nezaměstnanost absolventů všech oborů kategorie M v ČR (4,4 %).

V Olomouckém kraji je 21 středních škol zřizovaných privátním sektorem (19) nebo církví (2), z toho je 6 škol speciálních. Naplněnost těchto škol (bez speciálních) k 30. 9. 2022 činila 67 %. Obor vzdělání 78-42-M/03 Pedagogické lyceum je v Olomouckém kraji vyučován pouze na střední škole, jejíž činnost vykonává právnická osoba Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola, Přerov, Denisova 3, škola je zřízena Olomouckým krajem.

Navrhovatel v žádosti nedeklaruje reciproční náhradu požadovaného oboru jiným aktivním oborem vzdělání s maturitní zkouškou ve stejné kapacitě a stejné formě v rámci kraje.

Ministerstvo po přezkoumání stanoviska KÚ OK a z vlastního šetření, jehož výsledky jsou uvedeny výše dospělo k závěru, že se nejedná o výjimečný a odůvodněný případ a žádost tak není v souladu ani s jedním z dlouhodobých záměrů. Zápis oboru není nahrazen ve stejné kapacitě a stejné formě jiným aktivním oborem vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje. Nejedná se o obor vzdělání s unikátním obsahem ani obor vzdělání jedinečný v rámci ČR, jehož oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce.

Navrhovatel, který je jediným účastníkem řízení, byl řádně vyzván k vyjádření se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Navrhovatel požádal o zaslání podkladů rozhodnutí, ministerstvo této žádosti vyhovělo a podklady rozhodnutí navrhovateli zaslalo. Navrhovatel se k těmto podkladům ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

Po důkladném posouzení žádosti, při kterém ministerstvo vyšlo z předložené žádosti, vyjádření KÚ OK, DZ ČR, DZ OK, údajů z rejstříku škol a školských zařízení, ze statistických výkazů a údajů NPI, tak ministerstvo dospělo k závěru, že žádost není v souladu s DZ ČR, konkrétně s kritérii uvedenými v oddíle A. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v letech 2019–2023, v kapitole 3. Střední vzdělávání a také s DZ OK, konkrétně s kapitolou 2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024. Nesoulad žádosti, byť jen s jedním z dlouhodobých záměrů, je podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona zákonným důvodem k zamítnutí žádosti; v tomto případě ministerstvo prokázalo, že žádost je v rozporu s oběma dlouhodobými záměry, a proto nemohlo ministerstvo rozhodnout jinak, než žádost navrhovatele zamítnout.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozklad, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení. Rozklad se podává u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a rozhoduje o něm ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Podaný rozklad má v souladu s ustanovením § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. odkladný účinek. Podání rozkladu jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Mgr. Jan
Mareš
MBA

Digitálně
podepsal Mgr.
Jan Mareš MBA
Datum:
2023.02.21
14:31:46 +01'00'

Mgr. Jan Mareš, MBA
vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže

Zasílá se:

